

สรุปเกี่ยวกับระบาดวิทยาของโรค SARS

เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2546 องค์การอนามัยโลก ตีพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับระบาดวิทยาของโรค SARS โดยได้รวบรวมงานวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน เช่น นักสาธารณสุข นักระบาดวิทยา นักไวรัสวิทยา ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปที่มีประโยชน์ในการใช้ควบคุมและป้องกันโรค SARS โดยรายงานฉบับนี้ได้แจกจ่ายก่อนที่จะมีการประชุมใหญ่เกี่ยวกับโรค SARS ในหัวข้อ เกี่ยวกับการวิจัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การรักษา และการพัฒนาวัคซีน ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม ถึง 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 25 46 ที่เมืองเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดย องค์การอนามัยโลก (ข้อสรุปจากการประชุมครั้งนี้ผู้สนใจสามารถติดตามได้ที่ <http://www.who.int/csr/sars/en/>)

ข้อสรุปจากรายงานฉบับดังกล่าวมีดังนี้

1. ไม่มีหลักฐานยืนยันว่า SARS เป็นโรคที่ติดต่อทางอากาศ

ในทุกพื้นที่ที่มีการระบาด การติดต่อหลักเกิดขึ้นจาก การสัมผัสโดยตรงกับสารคัดหลั่งจากระบบทางเดินหายใจผ่านทาง ตา จมูก ปาก ฉะนั้นการล้างมืออย่างถูกวิธีบ่อย ๆ จะช่วยลดการแพร่กระจายได้

2. บุคลากรทางการแพทย์มีความเสี่ยงสูงกว่าประชากรกลุ่มอื่น

ร้อยละ 21 ของผู้ป่วยโรค SARS เป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล มีรายงานการติดต่อจากผู้ป่วยไปยังบุคลากรทางการแพทย์ แม้จะมีการสวมเครื่องป้องกัน เช่น หน้ากาก แว่นตา เสื้อคลุม และถุงมือ นอกจากนี้ ยังมีรายงานการติดเชื้อในเจ้าหน้าที่ แม้จะสัมผัสกับผู้ป่วยอาการไม่หนักในระยะเวลาดังนั้น

3. โอกาสในการแพร่เชื้อจะมากที่สุดในช่วงวันที่ 10 ของการป่วย

จำนวนเชื้อไวรัสในสารคัดหลั่งจากระบบทางเดินหายใจของผู้ป่วย จะพบมากที่สุดในวันที่ 10 ของการป่วยและจะลดลงตามลำดับ

4. ไม่มีหลักฐานว่าผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อได้หลังจากที่ไข้ลดลงสู่ระดับปกติเกิน 10 วัน

ข้อสรุปนี้สนับสนุนว่า ข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลก ในการติดตามผู้ป่วยและผู้สัมผัสเป็นไปอย่างถูกต้อง

5. โรค SARS ไม่ค่อยพบในเด็ก

มีรายงาน 2 ฉบับที่แสดงถึง การแพร่เชื้อจากเด็กสู่ผู้ใหญ่ แต่ไม่มีรายงานฉบับใดแสดงถึงการแพร่เชื้อจากเด็กสู่เด็ก และไม่มีการรายงานการระบาดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน นอกจากนี้ไม่พบว่ามีกรณีการแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูก ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์ว่า เด็กอาจจะได้รับเชื้อ แต่ไม่แสดงอาการหรือมีอาการเพียงเล็กน้อย

6. การระบาดของโรค SARS ที่โรงแรม Metropole ยังมีอีกหลายประเด็นที่น่าสงสัย

การระบาดของโรค SARS ที่โรงแรม Metropole ที่ฮ่องกงเมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 มีการแพร่เชื้อจากผู้ป่วย 1 คนที่มาพักที่โรงแรมแห่งนี้เพียง 1 วัน ไปสู่บุคคลอื่นอย่างน้อย 16 ราย ซึ่งทุกคนพักอยู่ในชั้น 9 และจากการเก็บตัวอย่างของพรมหน้าห้องผู้ป่วยรายแรก และพรมบริเวณหน้าลิฟท์ 3 เดือนภายหลังจากที่ผู้ป่วยรายแรกมาพัก ไปตรวจด้วยวิธี PCR ยังสามารถพบเชื้อได้แม้ไม่มีชีวิต

7. การแพร่กระจายเชือบนเครื่องบิน

มีรายงานการแพร่เชื้อ จากผู้ป่วยที่มีอาการไปสู่ผู้โดยสารอื่นและลูกเรือในเที่ยวบินระหว่างประเทศ 5 เที่ยวบิน หลังจากตีพิมพ์โดยองค์การอนามัยโลก ได้แนะนำมาตรการในการตรวจคัดกรองผู้โดยสารขาออก และมาตรการอื่น ๆ ที่จะช่วยลดการการแพร่เชือบนเครื่องบิน ก็ไม่มีรายงานการแพร่เชือบนเครื่องบิน หลังวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2546

ถอดความโดย นายแพทย์กฤษณ์ นุรักษ์ โครงการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน แขนงระบาดวิทยา

กองบรรณาธิการ เชิญผู้ที่สนใจส่งบทความวิชาการ / ผลการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับงานระบาดวิทยา เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ และฉบับผนวก (Supplement) ของ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ซึ่งวารสารดังกล่าวเป็นวารสารของกรมควบคุมโรค ขอได้ศึกษาหลักเกณฑ์บทความที่จะลงตีพิมพ์ ในรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 39 ฉบับวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2546

**ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วน สัปดาห์ที่ 45
วันที่ 2 - 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546**

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เฝ้าระวังเร่งด่วนที่เข้ารับการรักษา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ, ประเทศไทย, สัปดาห์ที่ 45 พ.ศ. 2546 (2 - 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546)

TABLE 1 REPORTED CASES OF PRIORITY BY DISEASES UNDER SURVEILLANCE BY DATE OF TREATMENT COMPARED TO PREVIOUS YEAR, THAILAND, WEEK 45, 2003, (NOV 2 - 8, 2003)

DISEASE	THIS WEEK			CUMULATIVE		
	2003	2002	MEDIAN	2003	2002	MEDIAN
			(1998 - 2002)			(1998 - 2002)
DIPHTHERIA	0	0	7	10	11	14
PERTUSSIS	1	0	3	18	11	66
MEASLES	10	36	71	3527	8527	6527
ENCEPHALITIS	1	1	8	209	25	413
MENIN.MENINGITIS	0	1	1	45	25	53
SEVERE DIARRHOEA	27	6	48	694	45	2426
HAND, FOOT AND MOUTH DISEASE	10	1	*	504	3571	*
RABIES	0	0	3	15	19	47
LEPTOSPIROSIS	42	86	200	4251	5062	5207

REMARK : * เริ่มเก็บข้อมูลเมื่อ ปี ค.ศ. 2002

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร : รวบรวมจากรายงานผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาของจังหวัดในแต่ละสัปดาห์ และศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา : รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ " 0 " = NO CASE " - " = NO REPORT RECEIVED